

Wkr 3.4.07

Haarm Maaijer en de kunst van het aandacht vragen

Stoer verhoal ging er niet in as kouke

■ WINSCHOTEN – Op de deur van groep 7 in school Jachtlaan hingen kaartjes met 'lokoal' en 'deurklinke'. Voor Veendammer schriever Haarm Maaijer niet te missen wegwijzers dus naar de voorleesruimte van de 'Grunneger week', die moenteel loopt in de Winschoter school. Hij herdoopte haar bij het lezen van zijn verhoal 'Kunstdreumen' (oet 'Toal en Taiken' van feberwoarie) trouwens adrem in 'jachtwaaide', toen dat woord toevallig ter sprake kwam in zijn verhoal, 'bie Kloas in de kroug'.

Wat is n jachtwaaide? Wel gissingen, maar geen idee. „Dat is een gelagkamer, waar de lu bie de bar zitten. Dat is ook dizze klazze, waar wie bienander binnen. En vertel mie nou ais: wat is n kroug?” Meer dan ééntje wist het: „Café”. „En wat betaikent din café?” „.....????” „Dat is kovvie, dij wuir vrouger schonken in een koffiehuis”. Aan het einde van de les wachtte er trouwens voor ieder 'fris', mit kouke.

Rare dingen

Het waren niet de enige niet-Nederlandse begrippen, die Maaijer aan zijn jeugdig gehoor had uit te leggen. Zeker te jong om de draagwijdte van dit ook nog het hele lesuur in beslag nemende verhoal te beseffen. Al verzocht de verteller wel steeds bij 'stoere' woorden om de vinger op te steken en stelde hij zelf ook aardige vragen. „Wat

Door **Johan Poppen**

is kunst?” „Dat zijn eh... schilderijen en allerle rare dingen”. „Roare dingen? Joa, t ligt der aan wat de minsen der in zain”.

Daarvan was eveneens sprake in 'Kunstdreumen', handelend over quasi moderne landschapskunst: schilderijen gemaakt van „kouf-lotters, haarlak en peerdeviegen”. Foi toch. En er is al veel te veel mest, die de kwaliteit van ons milieu bederft. Dat was overigens een van de bijlessen, die Maaijer uit de tekst van zijn verhoal peurde: „As daaier en planten nait meer leven kinnen, deur aal dij staalmizze in t grondwotter, din kin wie minsen dat ook nait”. Aldus zijn vertaling voor 'ecologisch evenwicht'.

Vrij passief

Ook een verhoal als dit mag inhoudelijk tot de uitingen van 'kunst' worden gerekend. Al zouden deze kinderen (zeker waar het om practisch gebruik in de klas van het Gronings ging) met een eenvoudig vraag- en antwoordspel met de auteur zeker veel meer gebaat zijn geweest. Nu leek het bij sommigen meer op het vrij passief ondergaan van een les anders dan anders in het op zich wel genoeglijke groepsverband. Totdat de zoe-mer ging. Niet, dat ze aan de lippen van de voorlezer hingen...

„De meeste kinderen in mijn klas zijn ook import”, aldus Roelf Koning, directeur van de school. „Er zijn maar een stuk of drie, die het Gronings werkelijk spreken”. Niet bevorderlijk voor luister-aandacht dus. Om van het lezen maar te zwijgen. Toen Maaijer het nije sprookjesboek 'De stoetkikker' en de drie leespakketten voor scholen („Dij mouten ie hier toch kregen hebben?!”) aan den jongen volke toonde, bleef het angstig stil bij zijn vraag „Wel het dit wel ais zain?”

Gain dommeghaid

Er valt kennelijk (op de meeste andere basis-scholen in deze provincie zal het weinig anders zijn) nog een hoop te doen, voordat het Grunnens werkelijk onder de jongste generatie gaat leven, als spreek- en leestoal, opdat het niet als een op den duur toch verdwijnende curiositeit wordt beschouwd. Of nog erger: „Grunnegers proaten het mit dommeghaid niks oet te stoan” zei Maaijer nog eens ten overvloede.

Ouders kunnen er thuis ook veel aan doen, als ze dat willen en kunnen. „t Ligt der aan, wat de minsen der in zain”. Maar als het dialect in de klas niet als waardig, consequent gehanteerd hulpmiddel wordt beschouwd om het Nederlands beter onder de knie te krijgen (dat het zo is, werd al meer dan eens bewezen), ja, dan is het bepaald 'gain kataai' om van zo'n speciale week

Foto: Harry Tielman

▲ Haarm Maaijer: ...verteller met vragen over 'stoere' woorden...

op school méér te maken dan een leuk verzetje, met soms 'stoere' zelfwerkzaamheid. Al gingen de tien echte hardbroden, die het interview met locale bakker Lubbers opleverde, er dan ook in as Grunneger kouke...